

Projekt

z dnia 14 grudnia 2021 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W KUŹNI RACIBORSKIEJ**

z dnia 29 grudnia 2021 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
na 2022 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) w związku z art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.)

**Rada Miejska w Kuźni Raciborskiej
uchwała:**

§ 1.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok, który stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, w brzmieniu określonym w załączniku stanowiącym integralną część niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kuźnia Raciborska.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Kuźni
Raciborskiej

Gerard Depta

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2022 ROK

Zmiany społeczno-ekonomiczne dokonujące się w naszym kraju sprzyjają rozpowszechnianiu się skłonności do używania środków psychoaktywnych.

Wzrasta liczba osób eksperymentujących z narkotykami i już uzależnionych, poszukujących pomocy. Obniża się wiek biorących. Swobodny dostęp do narkotyków mają już dzieci w szkole podstawowej. Niestety szczególnie niepokojące jest rozszerzanie się tego zjawiska wśród młodzieży, która często wygłasza błędny pogląd, że krótkotrwałe i incydentalne zażywanie narkotyków nie jest szkodliwe dla zdrowia i nie prowadzi do uzależnienia.

Podstawę działań związanych z zapobieganiem narkomanii stanowi ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.).

ROZDZIAŁ I. CELE PROGRAMU

Głównym celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest dążenie do wyeliminowania używania narkotyków oraz prowadzenie profilaktyki związanej z tym problemem. Zadania w nim ujęte skoncentrowane są na rozwijaniu i popieraniu działalności informacyjnej i kulturalnej, podejmowanej w celu informowania społeczeństwa o szkodliwości narkomanii oraz prowadzenia działalności wychowawczej i zapobiegawczej polegającej na promocji zdrowego stylu życia, wspieraniu działalności placówek prowadzących działalność zapobiegawczą, podejmowaniu i wspieraniu działań lokalnych oraz innych inicjatyw społecznych.

Celem Programu jest:

- 1) Analiza problemu narkomanii występującego w środowisku;
- 2) Profilaktyka – zapobieganie i przeciwdziałanie narkomanii;
- 3) Tworzenie osobom uzależnionym niezbędnych warunków do radzenia sobie z problemem narkomanii;
- 4) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz zagrożonych narkomanią;
- 5) Pomoc psychospołeczna i prawna rodzinom z problemem narkomanii;

- 6) Prowadzenie działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii (dzieci i młodzieży);
- 7) Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych oraz osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 8) Pomoc społeczna wobec osób uzależnionych i ich rodzin;
- 9) Integracja ze środowiskiem osób wychodzących z uzależnienia.

ROZDZIAŁ II. DIAGNOZA

Diagnoza lokalna problemu uzależnień od narkotyków została dokonana w oparciu o ankietę przeprowadzaną wśród uczniów szkoły podstawowej w Kuźni Raciborskiej i Rudach, informacje uzyskane z Policji, dane pedagogów szkolnych z Gminy oraz rozeznanie środowiskowe pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

1. Diagnoza zagrożeń i zapotrzebowania profilaktycznego wśród młodzieży szkolnej Szkoły Podstawowej w Kuźni Raciborskiej

WPROWADZENIE

Cele prowadzonej diagnozy były następujące:

- analiza zagrożeń z jakimi spotykają się młodzież szkolna Gminy Kuźnia Raciborska;
- wskazanie zapotrzebowania profilaktycznego w kontekście tworzenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022.

Badaniami ankietowymi objęci zostali uczniowie klas VII- VIII szkoły podstawowej w Kuźni Raciborskiej.

METODOLOGIA BADANIA

Badanie diagnozujące przeprowadzono z wykorzystaniem kwestionariuszy ankiet. Na potrzeby badania opracowana została ankietka. Uwzględnia ona specyfikę rozwoju. Kwestionariusze ankiet zostały zaakceptowane przez dyrektora szkoły. Przedstawiona została również procedura badania i jego cele. Badanie ankietowe wykonano 9-16 listopada 2021 roku. Odpowiedzialna za przeprowadzenie ankiety była Alicja Kołton- pedagog szkolny.

OPIS GRUPY BADANYCH UCZNIÓW

W badaniu wzięło udział 85 uczniów- (48 dziewcząt, 37 chłopców).

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA

Analiza uzyskanych w badaniu wyników przeprowadzona zostanie w zakresie następujących zagrożeń:

- palenie papierosów;
- spożywanie alkoholu,
- używanie narkotyków.

Używanie środków odurzających

100% uczniów stwierdziło, że nie zażywało narkotyków /pyt.18/.

Nieco odmienne były ich wskazania dotyczące stosowanych środków- /pyt. 19/- tu aż 7 osób odpowiedziało, że zażyło inne środki.

W następnym pytaniu /pyt.20/ grupa uczniów (10%) wskazała, że narkotyki w ich środowisku są dostępne. Prawie połowa uczniów uważa, że w jego środowisku narkotyki są trudno dostępne lub w ogóle nie są dostępne. Należy zwrócić uwagę, że na to pytanie odpowiedziały tylko 52 osoby.

Zapytano również uczniów o to czy spotkali kogoś kto proponował im środki odurzające- pyt. 21. Zdecydowana większość odpowiedziała, że NIE- 75 wskazań, 1-2 razy- 5 osób, 2 osoby odpowiedziały, że kilka razy, a jedna, że było to więcej razy.

Wiedza na temat uzależnień, uzyskania pomocy oraz pogłębienie wiedzy.

W dużej części rodzice rozmawiają z uczniami na temat zagrożeń różnymi środkami. Tylko ok. 10% odpowiedziało, że nigdy rodzice nie rozmawiali z nimi na te tematy /pyt.24/.

Połowa uczniów zna konsekwencje zażywania środków odurzających. A niewielki procent chciałoby się więcej dowiedzieć na ten temat /pyt. 26/.

Cieszy fakt, że 46 uczniów uczestniczyło w zajęciach profilaktycznych w szkole /40 wskazań/ i poza nią- tak odpowiedziało 6 uczniów.

Analiza uzyskanych w badaniu wyników przeprowadzona w zakresie: palenie papierosów oraz spożywanie alkoholu przez młodzież szkolną Szkoły Podstawowej w Kuźni Raciborskiej przedstawiona została w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2022 rok.

2. Diagnoza zagrożeń i zapotrzebowania profilaktycznego wśród młodzieży szkolnej Szkoły Podstawowej w Rudach.

Diagnozę przeprowadzono wśród uczniów klas VII i VIII Szkoły Podstawowej im. Jana III Sobieskiego w Rudach.

W dniach 17-18 listopada 2021 roku przeprowadzono wśród uczniów ankietę, której celem było określenie zagrożeń z jakimi spotykają się młodzi ludzie oraz wskazanie zapotrzebowania profilaktycznego w kontekście tworzenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022.

Ankieta została zaakceptowana przez Dyrektora Szkoły pana Adriana Plurę. Osobą odpowiedzialną za przeprowadzenie ankiety i opracowanie jej wyników jest pani Katarzyna Lubos – nauczycielka pracująca w Szkole Podstawowej w Rudach i członek Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Kuźnia Raciborska.

Uczniowie za pomocą platformy Teams otrzymali ankietę składającą się z 27 pytań. Ankieta była anonimowa i została wysłana do 80-ciu uczniów. Otrzymano 61 odpowiedzi. Zwrotną ankietę otrzymano od 35 dziewczyn i 26 chłopców. Analizując odpowiedzi można sądzić, że jedna ankieta nie została wypełniona do końca.

Analiza uzyskanych w badaniu wyników przeprowadzona zostanie w zakresie następujących zagrożeń: palenie papierosów, spożywanie alkoholu oraz używanie narkotyków.

Narkotyki i inne środki odurzające.

Nadesłane odpowiedzi na pytania (17-21) miały pomóc zdiagnozować skalę problemu w szkole. W grupie badawczej 60 osób zadeklarowało, że nigdy nie zażyło jakiegokolwiek narkotyku lub środka odurzającego, 60 osób nie spotkało nikogo, kto próbował dać lub sprzedać jakiś narkotyk i 57 osób zadeklarowało, że nie zna nikogo ze swojego otoczenia, kto miał lub ma kontakt z narkotykami. 3 osoby stwierdziły, że znają kogoś takiego. Uczniowie uważają, że w ich środowisku dostępność narkotyków jest łatwa – 4 odpowiedzi, trudna – 7 odpowiedzi. 31 osób odpowiedziało, że trudno im odpowiedzieć na to pytanie, nie orientują się.

Na temat zagrożeń rozmawiają z dziećmi rodzice (często – 18, kilka razy – 31), tylko 12 osób stwierdziło, że nigdy ten temat nie był poruszany. W szkole 32 osoby uczestniczyły w zajęciach poświęconych problemom uzależnień, 2 osoby poza szkołą, natomiast 29 twierdzi, że nie brało udziału w takich spotkaniach. Na pytanie, czy chcieliby brać udział w takich spotkaniach, 20 osób chętnie, natomiast 40 osób stwierdziło, że nie, gdyż ma wystarczającą wiedzę na ten temat. W sytuacji zagrożenia uczniowie zwrócą się z problemem do rodziców (46 odpowiedzi), nauczyciela/wychowawcy (29 odpowiedzi), dyrektora szkoły (15 odpowiedzi), kogoś z rodziny (15 odpowiedzi), rodzeństwa/kolegi/koleżanki (po 11 odpowiedzi) 40 osób wie, jakie są konsekwencje zażywania środków psychoaktywnych, 14 osób w ogóle to nie interesuje, 6 osób nie ma wiedzy na ten temat, a tylko jedna osoba chciałaby się dowiedzieć więcej na ten temat. Według ankietowanych młodzież sięga po środki odurzające głównie z ciekawości i pod presją grupy (po 17 odpowiedzi), tylko 5 osób wskazało, że młodzież robi to z nudów lub by poczuć się kimś innym.

Analiza uzyskanych w badaniu wyników przeprowadzona w zakresie: palenie papierosów oraz spożywanie alkoholu przez młodzież szkolną Szkoły Podstawowej w Rudach przedstawiona została w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2022 rok.

REKOMENDACJE

1. Z powodu możliwości dostępu dzieci i młodzieży do środków psychoaktywnych należy największą uwagę skupić na pomocy uczniom w rozwiązywaniu ich problemów, wzmacnianiu pozytywnej samooceny uczniów, ich wiary w swoje możliwości. Wierzący w siebie młody człowiek nie będzie miał potrzeby sięgania po używki.
2. Wskazane jest kontynuowanie i ciągłe organizowanie form z zakresu profilaktyki uniwersalnej, adresowanej do wszystkich uczniów w określonym wieku. Celem ma być opóźnianie inicjacji i przeciwdziałanie pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych.
3. Warto rozwijać takie czynniki chroniące jak:

- organizowanie licznych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych umożliwiających rozwój konstruktywnych zainteresowań młodych ludzi;
 - prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych dotyczących podstawowych umiejętności społecznych, rozpoznawania emocji (własnych i innych osób), radzenia sobie ze stresem;
 - organizowanie różnych form dostarczania uczniom rzetelnych, dostosowanych do specyfiki odbiorców informacji o konsekwencjach zachowań ryzykownych.
4. Wskazane wspieranie wychowawczej funkcji rodziny poprzez umożliwienie udziału rodziców w formach doskonalenia umiejętności wychowawczych (warsztaty, możliwość korzystania z odpowiedniej literatury itd.).
5. Wskazane skierowanie działań profilaktycznych do rodziców mające na celu zmianę postaw i wzorców zachowań.

3. Informacje uzyskane z Policji, dane pedagogów szkolnych z Gminy oraz rozeznanie środowiskowe pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W 2021 roku nie stwierdzono przypadku posiadania narkotyków przez uczniów w szkołach. Nie odnotowano również, aby któryś z uczniów był pod wpływem narkotyków. W celu ochrony uczniów przed ryzykownym zachowaniem, pedagodzy starają się kontrolować ich kontakt w czasie pobytu w szkole z osobami z zewnątrz. Prowadzona jest także edukacja z zakresu zagrożeń związanych ze środkami odurzającymi.

W 2021 roku na terenie Gminy Kuźnia Raciborska Policja zatrzymała 4 osoby za posiadanie narkotyków, w tym 2 osoby nieletnie, natomiast nie było zatrzymanych za handel narkotykami.

ROZDZIAŁ III. ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

1. Działalność szkoleniowa

- 1) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej – artykuły problemowe w prasie;
- 2) Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych, kolportaż wydawnictw – ulotek, plakatów, broszur itp.;
- 3) Instruktaż dla rodziców, nauczycieli, trenerów, wychowawców, pedagogów i realizatorów programów profilaktycznych;
- 4) Przeszkolenie członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagogów, przedstawicieli jednostek kultury oraz innych placówek gminy w zakresie rozpoznawania, diagnozy, zapobiegania oraz leczenia narkomanii.

2. Działalność profilaktyczna

- 1) Propagowanie zdrowego stylu życia;
- 2) Wspieranie działalności kulturalnej i sportowej prowadzonej w połączeniu z profilaktyką uzależnień;

- 3) Pomoc dzieciom i młodzieży w zagospodarowaniu czasu wolnego i organizacji wypoczynku (zwłaszcza w czasie ferii zimowych i letnich);
- 4) Uświadamianie rodzicom problemów wynikających z zażywania narkotyków przez dzieci i młodzież;
- 5) Współpraca w zakresie zwiększenia nadzoru administracyjno-prawnego nad uprawą roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Niektóre dane dot. profilaktyki uzależnień na terenie Gminy w 2021 roku:

- a) Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podjęła się sfinansowania między innymi:
 - warsztatów profilaktycznych dla uczniów klas V-VIII Szkoły Podstawowej w Kuźni Raciborskiej oraz Szkoły Podstawowej w Rudach. Tematy zajęć: „Stop uzależnieniom – narkotyki i dopalacze”, „Zagrożenia wpływające na uczniów – elementy profilaktyki pierwszorzędnej” – **5.000,00 zł**,
- b) Szkoła Podstawowa w Kuźni Raciborskiej oraz Szkoła Podstawowa w Rudach podejmowały w bieżącym roku działania:
 - pogadanki, rozmowy na lekcjach wychowawczych na temat narkomanii.

3. Bezpośrednia pomoc medyczna i terapeutyczna osobom uzależnionym

- 1) Monitoring środowisk dotkniętych i zagrożonych problemem narkomanii;
- 2) Mobilizowanie uzależnionych osób do poddawania się leczeniu odwykowemu, pomoc w dotarciu do placówek;
- 3) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 4) Stałe współdziałanie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w celu zapewnienia niezbędnej pomocy materialnej osobom podejmującym leczenie i wychodzącym z uzależnienia;
- 5) Utrzymywanie stałego kontaktu i współpracy z:
 - najbliższymi Poradniami Uzależnień oraz ośrodkami terapeutycznymi,
 - Miejskim Centrum Profilaktyki DROGOWSKAZ w Raciborzu,
 - Zakładem Lecznictwa Odwykowego „Szansa” w Pławniowicach,
 - Amicus-Med Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością,
 - innymi instytucjami działającymi w tym zakresie;
- 6) Informowanie społeczności lokalnej o możliwościach podjęcia leczenia odwykowego i uzyskaniu pomocy specjalistycznej w tym zakresie (adresy, telefony, transport).

4. Poprawa bazy materialnej do działań profilaktycznych i leczniczych

Zakup materiałów, urządzeń, usług i wyposażenia niezbędnych do realizacji zadań powyższego programu.

5. Finansowanie programu

- 1) Środki finansowe uzyskiwane z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w części przekazywane są na realizację niniejszego programu;
- 2) Kwotę przewidzianą na realizację zadań określa budżet gminy.

6. Realizacja programu

Realizatorem programu jest Urząd Miejski we współpracy z jednostkami organizacyjnymi Gminy (w tym: ze szkołami i przedszkolami), instytucjami kultury, MOPS, Zespołem Interdyscyplinarnym do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kuźni Raciborskiej, Policją, Amicus-Med Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością.